Kelecsényi László

Csalásregény
részlet

Menni kellett, minden reggel menni. Estig tartott a szolgálat. Legyünk boldogok, mondta a főnök, ez borravalós állás. Egyáltalán állás, a mai létbizonytalansággal sújtott világban. Gyorsan el is kellett költeni a millpengőket, mert másnap reggelre a felét sem érte.

Májusban nyitott a fürdő, szerencsére már kijavították a háborús sérüléseket, használni lehetett minden medencét, a kabinok ajtaját is újra festették, fehéren világítottak, úgy néztünk ki, mint egy előkelő szanatórium. Az időjárással is mázlink volt, szépen sütött a nap, a meleg tavaszi estéken idehallatszott a zene. Az Állatkerti Szabadtéri Színpadon próbáltak valamit. Egyik este, zárás után láttuk, amint az énekesek csapatostul átvonultak hozzánk a kerthelyiségbe. Már működött a terasz, János, a pedikűrösünk hívott is, hogy üljünk be egy sörre, de én inkább a 25-ös végállomásához vettem az utamat. Kilencre hazaérek, Gyuri otthon van, vagy nincsen otthon, de én otthon leszek. Várom a férjemet. Kiülök a gangra. Aztán csak megjön. A műhely bezár hétkor, s nem tudom, hol, merre téblábol a hiányzó időben. De tízre megjön, általában megjön. Lefekszünk, mert korán kelünk. Néha beszélgetünk, váltunk pár szót. Utána semmi különös. Csak vasárnap kerül sor egy kis etyepetyére.

*A trubadúr*t próbálták az operisták. Elképzeltem, hogyan néz ki ez a darab szabadtéren. A háború előtt, még diákként láttuk a Városi Színház erkélyéről. Most mozi van ott, amerikai filmeket játszanak, amiket pár évig nem lehetett. Hívtam is Gyurit, de nem jött velem, úgyhogy Ida barátnőmmel és a férjével néztük meg egy szerelmi drámát. Délutáni előadásra mentünk, ők is idejében hazaértek a Wekerlére, én meg a mi kétszobásunkba. Aztán jöttek a bombázások, nem mentünk többet, még moziba sem. Az Omnia is bezárt, csak a Barlang mozi vetített, az mindjárt óvóhely is lehetett, ha jöttek az amerikai gépek.

„Megint kornyikálnak", mondta Jánosom, „magának ez tetszik, Magduska?".

Kérdésnek szánta, de nem úgy hangzott. Vállat vontam, mi köze hozzá, gondoltam magamban. Hatkor kezdték a próbákat, s mire mi kiszédültünk a Széchényiből, ők is tódultak, ki erre, ki arra.

„Üljünk be, ma meghívhat valamire."

Jánosom megdöbbent, de boldogan kísért be a kerthelyiségbe. Rendelt is, korsóval nekem is.

„Ha ezt mind megiszom, elalszom itt magának."

„Akkor ölben viszem haza."

Így társalogtunk. De közben az énekesekre sandítottam. A társaság középpontja az a vastagcsontú mezzo volt, akit Carmenként hallottam a rádióban Idáéknál. Most biztosan a cigányasszonyt játssza, más szerep nem kínálkozik számára a darabban.

Jánosom azt nézte, én mit nézek. Férfiak is akadtak, nem kevesen, a kövérkés tenor, s egy soványabb, de lángoló szemű, jóképű negyvenes. Ha apám nem lép meg a legjobb barátja feleségével, ha nem maradunk egyedül anyámmal, akkor tanulhattam volna továbbra is énekelni, akkor nem kellett volna ipariskolába mennem a négy polgári után, akkor esetleg én is ott lehetnék most, legalább a kórusban, a cigányok között. De semmi nem lett a szép álomból. A kottáim ott porosodtak valamelyik szekrény tetején az előszobában.

Jánosom a korsó fenekére nézett, tekintetével noszogatott engem is. Menni kéne, sugallta. Őt várja a párja a Tűzoltó utcában, engem meg Gyurikám a Sándor utcában. A lángoló pillantás rám szegeződött, mikor elmentünk az asztaluk mellett. Éreztem, tudtam, de nem néztem oda. Kísérte az a tekintet a mozgásom, ebben egészen biztos voltam. Sokára jött a 25-ös, s a Keletinél még át is kellett szállnom a Rákóczi úti villamosra. Lassan lett este, meleg májusi este.

Semmi nem történt volna, ha Jánosom azon a szerdai napon nem vesz ki szabadnapot. De hát végül is nem rajta múlott, rajta igazán semmi sem múlott. Csakis rajtam. De nem szabad magamat vádolnom.

Egyszer csak ott termett a kabinsoron, s kérte, hogy nyissam ki neki a 117-est, mert büfézni akarnak, így mondta, büfézni akarnak a barátjával. Ő volt. A magas, lángoló pillantású operista. Nem tudtam, hogyan került oda, nyilván a váltótársam eresztette be a sorra.

„Köszönöm, kisasszony", mondta, amikor visszacsuktam ruháira a fehérre mázolt ajtót. Rám nézett, én meg elgyengültem. Miért is tesz így próbára engem a jóisten?

Eltűnt, beleveszett a nyárias időben zsivajgó tömegbe. Talán tanítási szünet volt ma, mindenesetre sok kisgyerek nyüzsgött a szüleikkel a medencék környékén. Visszajött Józsi, a váltótársam, a befutó vendégeknek ő nyitotta az üres kabint; már csak a hátsó sorokban volt néhány üres kuckó. Aztán kijött a sor elejére, az egyik oszlopnak támaszkodott, s bámult maga elé. Ismertem már, ilyenkor rá akart gyújtani, de nem tette,

mert a csoportvezető figyelt. Én meg nagyon utáltam a bagót. Gyuri nem dohányzott, akadt elég hibája más. Jóska a kulcsával ütögetett valamilyen ritmust a lambérián.

„Tudja, kik vannak a 117-be meg a 18-ba?"

Ráztam a fejem.

„Én nyitottam nekik."

Úgy mondta, mintha büszke lenne rá.

„Az operások. Egy tenor meg egy bariton."

Csak hallgattam, nem feleltem semmit.

„Holnap főpróba. Valami Verdit adnak."

Nem tudtam, hogy Józsikám ilyen művelt, hogy tud Verdi mester létezéséről.

„Látom, ez magácskát nem érdekli. Lépek tovább, a gőzből hiányzik egy kolléga. Magáé a front."

Elment. Aztán mindenféle megoldandó problémák adódtak. Valaki elhagyta a frottírlepedőjét, a szekrényes öltöző őre pénzt akart váltani, sokan a büfé felé tódultak, mert híre ment, hogy sör érkezett, friss csapolás lesz. El is felejtettem a baritont.

Fél órával a zárás előtt jöttek: a tenor meg ő. Egyszerre is mentek el. Holnap akkor hallani fogom a kórust. Az oroszlánok is hallani fogják meg a zsiráfok is. Zártunk, szerencsére ma nem én voltam soros a takarításban. Józsikám lógott eleget, neki kellett csinálnia.

A bariton a bejárat előtt ácsorgott. A tenor sehol. Luna gróf hozzám lépett.

„Bocsásson meg, kisasszony."

„Miért?", kérdeztem vissza, csodálkozva is a bátorságomon.

„Egyszóval, megfeledkeztünk magáról."

„Rólam? Viccel velem?"

„Dehogyis. Távol áll tőlem minden ilyen szándék."

Elegáns, frissen vasalt hófehér ingét néztem. Sehol egy gyűrődés.

„A kollégámmal elmerültünk egy jelenetünk megbeszélésében, és elfeledkeztünk a borravalóról."

Tényleg nem adtak. De ez akkor és ott egyáltalán nem izgatott.

„Engedje meg, hogy kárpótoljam."

„Hogy képzeli?"

Csodálkoznom illett.

„Ha meghívhatom valamire…"

Néhány másodpercig haboztam. Ő meg lépett egyet a kerthelyiség felé.

A pincérek már ismerősként fogadták. A legjobb asztalt kaptuk.

Dőlt belőle a szó. Fél óra alatt mindent megtudtam az Andrássy úti ház belviszályairól, röpködtek a nevek, akikről csak az újságokból hallottam. Operában negyvennégyben voltunk utoljára, csak hallgattam, hallgattam őt, s arra gondoltam, istenem, milyen más világban él ez az ember, s milyen más világban élhetnék én is, ha… Ez a másik világ, talán egy rövid időre lehetne az enyém.

Aznap sokára jutottam haza. A taxit már a körúton leállítottam, onnan gyalogoltam sietősen, azon törve a fejem, mivel magyarázom a késésemet.